

Żeromski Stefan (1864 - 1925)

prozaik, dramatopisarz, publicysta

Pochodził ze zubożałej rodziny szlacheckiej. Z powodu braku środków do życia przerwał studia w warszawskim Instytucie Weterynaryjnym. Następnie pracował jako guwerner w dworach szlacheckich, m.in. w Nałęczowie. Chory na gruźlicę, wyjechał do Szwajcarii, gdzie pełnił funkcję zastępcy bibliotekarza Polskiego Muzeum Narodowego w Rapperswilu. Po powrocie pracował (1897-03) w Bibliotece Ordynacji Zamoyskich w Warszawie. W 1908 r. zmuszony do opuszczenia zaboru rosyjskiego, przeniósł się do Galicji. Związany z ruchem niepodległościowym, po wybuchu I wojny światowej zgłosił się do Legionów, ale później odsunął się od Józefa Piłsudskiego ze względu na negatywny stosunek do polityki państw centralnych. Organizował polskie władze państwowe na Podhalu, prezydent tzw. Republiki Zakopiańskiej. Od 1919 w Warszawie. Inicjator projektu Akademii Literatury, współzałożyciel i prezes Związku Zawodowego Literatów Polskich, założyciel Straży Piśmiennictwa Polskiego i polskiego PEN-Clubu. Przyczynił się do powstania Towarzystwa Przyjaciół Pomorza, uczestniczył w akcji plebiscytowej na Mazurach. W dowód uznania dla zasług otrzymał mieszkanie na Zamku Królewskim w Warszawie.

W ostatnich latach życia stał się piewą polskiego Wybrzeża i morza. Gdynianie dumni są, że w ich mieście pisał "Wiatr od morza" (1922). Z powodu tej powieści, na skutek usilnych wpływów opinii niemieckiej, stracił szansę na Nagrodę Nobla (kandydatura w 1924 r.).

Opublikowano: 28.08.2006 00:00

Autor: Lidia Rumel-Czarnowska

Źródło: <https://www.gdynia.pl/o-gdyni/gdynski-panteon,3576/zeromski-stefan-1864-1925,365349>